

II

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων δεν απαιτείται δημοσίευση)

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 12ης Δεκεμβρίου 1991

για την προστασία των υδάτων από τη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης

(91/676/ΕΟΚ)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 130 Ρ,

την πρόταση της Επιτροπής (1),

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (2),

τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής (3),

Εκτιμώντας:

ότι η περιεκτικότητα των υδάτων σε νιτρικά ιόντα σε ορισμένες περιοχές των κρατών μελών αυξάνεται και ότι είναι ήδη υψηλή σε σχέση με τις προδιαγραφές της οδηγίας 75/440/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 16ης Ιουνίου 1975 περί της απαιτούμενης ποιότητας των υδάτων επιφανείας που προορίζονται για την παραγωγή ποσίμου ύδατος στα κράτη μέλη (4), όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 79/869/ΕΟΚ (5) και με τις προδιαγραφές της οδηγίας 80/778/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 15ης Ιουλίου 1980 περί της ποιότητας του πόσιμου νερού (6), όπως τροποποιήθηκε από την πράξη προσχώρησης του 1985

ότι το τέταρτο πρόγραμμα δράσης των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για το περιβάλλον (7), αναφέρει ότι η Επιτροπή προτίθεται να υποβάλει πρόταση οδηγίας για τον έλεγχο και τη μείωση της ρύπανσης των υδάτων που προέρχεται από τη διασπορά ή την απόρριψη ζωικών λυμάτων και την υπέρμετρη χρήση λιπασμάτων

ότι στην αναμόρφωση της κοινής γεωργικής πολιτικής, όπως εκτίθεται στην Πράσινη Βίβλο της Επιτροπής με τίτλο «Προοπτικές της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής», αναφέρεται ότι, ενώ η χρήση ορισμένων αζωτούχων λιπασμάτων και κόπρου είναι αναγκαία για την κοινοτική γεωργία, η υπέρμετρη χρήση λιπασμάτων αποτελεί περιβαλλοντικό κίνδυνο ότι απαιτείται κοινή δράση για να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα που ανακύπτουν από την εντατική κτηνοτροφία και ότι η γεωργική πολιτική πρέπει να λαμβάνει περισσότερο υπόψη την περιβαλλοντική πολιτική

ότι το ψήφισμα του Συμβουλίου της 28ης Ιουνίου 1988 για την προστασία της Βόρειας Θάλασσας και άλλων υδάτων στην Κοινότητα (8), καλεί την Επιτροπή να υποβάλει προτάσεις για τη λήψη μέτρων σε κοινοτικό επίπεδο

ότι η κύρια αιτία της διάχυτης ρύπανσης των υδάτων στην Κοινότητα είναι τα νιτρικά ιόντα γεωργικής προέλευσης

(1) ΕΕ αριθ. C 54 της 3. 3. 1989, σ. 4 και ΕΕ αριθ. C 51 της 2. 3. 1990, σ. 12.

(2) ΕΕ αριθ. C 158 της 26. 6. 1989, σ. 487.

(3) ΕΕ αριθ. C 159 της 26. 6. 1989, σ. 1.

(4) ΕΕ αριθ. L 194 της 25. 7. 1975, σ. 26.

(5) ΕΕ αριθ. L 271 της 29. 10. 1979, σ. 44.

(6) ΕΕ αριθ. L 229 της 30. 8. 1980, σ. 11.

(7) ΕΕ αριθ. C 328 της 7. 12. 1987, σ. 1.

(8) ΕΕ αριθ. C 209 της 9. 8. 1988, σ. 3.

ότι πρέπει, συνεπώς, να μειωθεί η ρύπανση του νερού που οφείλεται άμεσα ή έμμεσα σε νιτρικά ιόντα γεωργικής προέλευσης και να προληφθεί η περαιτέρω επιδείνωσή της, προκειμένου να προστατευθούν η ανθρώπινη υγεία, οι ζώντες πόροι και τα υδάτινα οικοσυστήματα και να εξασφαλισθούν οι άλλες θεμιτές χρήσεις του νερού' ότι, προς το σκοπό αυτόν, πρέπει να ληφθούν μέτρα σχετικά με την αποθήκευση όλων των αζωτούχων ενώσεων και τη διασπορά τους στο έδαφος, καθώς και με ορισμένες πρακτικές διαχείρισης του εδάφους'

ότι, αφού η νιτρορρύπανση των υδάτων ενός κράτους μέλους μπορεί να επηρεάζει τα ύδατα άλλων κρατών μελών, πρέπει να αναληφθεί δράση σε κοινοτικό επίπεδο, σύμφωνα με το άρθρο 130 Π'

ότι ενθαρρύνοντας ορθές γεωργικές πρακτικές, τα κράτη μέλη μπορούν να εξασφαλίσουν στο μέλλον ένα γενικό επίπεδο προστασίας όλων των υδάτων από τη ρύπανση'

ότι ορισμένες ζώνες από τις οποίες απορρέουν ύδατα εύαλωτα στη ρύπανση από αζωτούχες ενώσεις, χρειάζονται ειδική προστασία'

ότι τα κράτη μέλη πρέπει να προσδιορίσουν τις ευπρόσβλητες ζώνες και να καταρτίσουν και να εφαρμόσουν τα αναγκαία προγράμματα δράσης για να μειώσουν τη νιτρορρύπανση των υδάτων στις ευπρόσβλητες ζώνες'

ότι τα προγράμματα αυτά δράσης πρέπει να περιλαμβάνουν μέτρα για τη μείωση της διασποράς αζωτούχων λιπασμάτων στο έδαφος, και ιδίως να καθορίζουν ειδικά όρια διασποράς ζωικής κόπρου στο έδαφος'

ότι πρέπει να παρακολουθούνται τα ύδατα και να εφαρμόζονται μέθοδοι αναφοράς για τη μέτρηση των αζωτούχων ενώσεων ώστε να εξασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα των μέτρων'

ότι αναγνωρίζεται ότι, λόγω της υδρογεωλογίας ορισμένων κρατών μελών, τα μέτρα προστασίας θα οδηγήσουν σε βελτίωση της ποιότητας του νερού μόνον μετά την πάροδο πολλών ετών'

ότι πρέπει να συσταθεί μια επιτροπή που θα επικουρεί την Επιτροπή σε θέματα που σχετίζονται με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας και την προσαρμογή της στην επιστημονική και τεχνική πρόοδο'

ότι τα κράτη μέλη πρέπει να καταρτίζουν και να υποβάλλουν στην Επιτροπή εκθέσεις για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας'

ότι η Επιτροπή πρέπει να υποβάλλει τακτικά έκθεση για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας από τα κράτη μέλη,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

Η παρούσα οδηγία αποβλέπει:

- στη μείωση της ρύπανσης των υδάτων που προκαλείται άμεσα ή έμμεσα από νιτρικά ιόντα γεωργικής προέλευσης και
- στην πρόληψη της περαιτέρω ρύπανσης αυτού του είδους.

Άρθρο 2

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, νοούνται ως:

- α) «υπόγεια ύδατα», όλα τα ύδατα που βρίσκονται κάτω από την επιφάνεια του εδάφους στη ζώνη κορεσμού και σε άμεση επαφή με το έδαφος ή το υπέδαφος'
- β) «γλυκά ύδατα», τα φυσικά ύδατα χαμηλής περιεκτικότητας σε άλατα τα οποία γενικά είναι αποδεκτά προς υδροληψία και επεξεργασία για την παραγωγή πόσιμου νερού'
- γ) «αζωτούχος ένωση», κάθε ουσία που περιέχει άζωτο, εκτός του αερίου μοριακού αζώτου'
- δ) «ζώο», κάθε ζώο που εκτρέφεται με σκοπό την εκμετάλλευση ή το κέρδος'
- ε) «λίπασμα», κάθε ουσία που περιέχει αζωτούχο ένωση ή ενώσεις και διασπείρεται στο έδαφος προκειμένου να τονώσει την ανάπτυξη των φυτών' περιλαμβάνονται και η κόπρος, τα κατάλοιπα ιχθυοτροφείων και οι λυματολάσπες'
- στ) «χημικό λίπασμα», κάθε βιομηχανικός παρασκευασμένο λίπασμα'
- ζ) «κόπρος», τα περιττώματα ζώων ή μείγμα στρωμνής και περιττωμάτων ζώων, έστω και μεταποιημένα'
- η) «διασπορά στο έδαφος», η προσθήκη υλικών στο έδαφος, είτε με διασκορπισμό στην επιφάνεια του εδάφους, είτε με έγχυση στο έδαφος, είτε με παράχωμά τους, είτε με ανάμειξη με τα επιφανειακά στρώματα του εδάφους'
- θ) «ευτροφισμός», ο εμπλουτισμός του νερού με αζωτούχες ενώσεις, με αποτέλεσμα την επιτάχυνση της ανάπτυξης των φυκών και των ανώτερων μορφών φυτικής ζωής, με συνακόλουθη ανεπιθύμητη διαταραχή της ισορροπίας των οργανισμών που ζούν στο νερό και της ποιότητας των συγκεκριμένων υδάτων'
- ι) «ρύπανση», η άμεση ή έμμεση απόρριψη στο υδάτινο περιβάλλον αζωτούχων ενώσεων γεωργικής προέλευσης, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται κίνδυνοι για την ανθρώπινη υγεία, βλάβες στους ζώντες οργανισμούς και στα υδάτινα οικοσυστήματα ή ζημιές στις εγκαταστάσεις αναψυχής ή να παρακωλύονται άλλες θεμιτές χρήσεις του νερού'
- ια) «ευπρόσβλητη ζώνη»: οι περιοχές ξηράς που χαρακτηρίζονται έτσι βάσει του άρθρου 3 παράγραφος 2.

Άρθρο 3

1. Σύμφωνα με τα κριτήρια του παραρτήματος I, τα κράτη μέλη προσδιορίζουν τα ύδατα που υφίστανται ρύπανση και τα ύδατα που ενδέχεται να την υποστούν εάν δεν αναληφθεί δράση σύμφωνα με το άρθρο 5.

2. Εντός δύο ετών από την κοινοποίηση της παρούσας οδηγίας, τα κράτη μέλη χαρακτηρίζουν ευπρόσβλητες ζώνες όλες τις γνωστές περιοχές ξηράς που βρίσκονται στο έδαφός τους, των οποίων τα ύδατα απορρέουν στα ύδατα έχουν προσδιοριστεί σύμφωνα με την παράγραφο 1 και οι οποίες συμβάλλουν στη ρύπανση. Κοινοποιούν στην Επιτροπή αυτό τον αρχικό χαρακτηρισμό εντός έξι μηνών.

3. Όταν ύδατα που έχουν προσδιοριστεί από ένα κράτος μέλος σύμφωνα με την παράγραφο 1 υφίστανται ρύπανση από ύδατα άλλου κράτους μέλους που απορρέουν αμέσως ή εμμέσως σε αυτά, τα πρώτο κράτος μέλος μπορεί να κοινοποιεί τα σχετικά στοιχεία στο άλλο κράτος μέλος και στην Επιτροπή.

Τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη οργανώνουν, ενδεχομένως μαζί με την Επιτροπή, τις κατάλληλες συνεννοήσεις για τον εντοπισμό των εν λόγω πηγών και των ληπτέων μέτρων προστασίας των ρυπαινόμενων υδάτων, ώστε να εξασφαλίζεται η συμμόρφωση προς την παρούσα οδηγία.

4. Τα κράτη μέλη επανεξετάζουν και, εφόσον είναι αναγκαίο, αναθεωρούν ή συμπληρώνουν τον κατάλογο των ευπρόσβλητων ζωνών, σε κατάλληλα χρονικά διαστήματα, τουλάχιστον δε ανά τετραετία, ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι μεταβολές και οι απρόβλεπτοι κατά τον προηγούμενο χαρακτηρισμό παράγοντες. Κοινοποιούν στην Επιτροπή κάθε αναθεώρηση ή συμπλήρωση του καταλόγου αυτού εντός έξι μηνών.

5. Εφόσον τα κράτη μέλη καταρτίζουν και εφαρμόζουν στο σύνολο του εθνικού τους εδάφους τα προγράμματα δράσης που αναφέρονται στο άρθρο 5 σύμφωνα με την παρούσα οδηγία, απαλλάσσονται από την υποχρέωση του χαρακτηρισμού συγκεκριμένων εμπρόσβλητων ζωνών.

Άρθρο 4

1. Προκειμένου να εξασφαλίσουν ένα γενικό επίπεδο προστασίας όλων των υδάτων από τη ρύπανση, εντός δύο ετών από την κοινοποίηση της παρούσας οδηγίας, τα κράτη μέλη:

α) θεσπίζουν έναν ή περισσότερους κώδικες ορθής γεωργικής πρακτικής, που θα εφαρμόζονται προαιρετικά από τους γεωργούς και οι οποίοι περιέχουν διατάξεις που καλύπτουν τουλάχιστον τα στοιχεία του παραρτήματος II σημείο Α'

β) καταρτίζουν, όπου απαιτείται, πρόγραμμα προώθησης της εφαρμογής του ή των κωδικών ορθής γεωργικής πρακτικής, το οποίο εμπεριέχει και πρόβλεψη για την επιμόρφωση και ενημέρωση των γεωργών.

2. Τα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή λεπτομέρειες των κωδικών ορθής γεωργικής πρακτικής. Η Επιτροπή συμπεριλαμβάνει πληροφορίες για τους κώδικες αυτούς στην προβλεπόμενη στο άρθρο 11 έκθεση. Υπό το φως των λαμβανομένων πληροφοριών, η Επιτροπή μπορεί, κατά την κρίση της, να υποβάλλει τις κατάλληλες προτάσεις στο Συμβούλιο.

Άρθρο 5

1. Εντός διετίας μετά τον προβλεπόμενο στο άρθρο 3 παράγραφος 2 αρχικό χαρακτηρισμό, ή εντός ενός έτους μετά από κάθε χαρακτηρισμό προβλεπόμενο στο άρθρο 3 παράγραφος 4, τα κράτη μέλη εκπονούν προγράμματα δράσης όσον αφορά τις χαρακτηρισμένες ευπρόσβλητες περιοχές για να επιτύχουν τους στόχους του άρθρου 1.

2. Ένα πρόγραμμα δράσης μπορεί να αφορά όλες τις ευπρόσβλητες ζώνες της επικράτειας ενός κράτους μέλους ή, όταν το κράτος μέλος το κρίνει σκόπιμο, μπορούν να καταρτίζονται διαφορετικά προγράμματα για διάφορες εμπρόσβλητες ζώνες ή τμήματα ζωνών.

3. Τα προγράμματα δράσης λαμβάνουν υπόψη:

α) τα διαθέσιμα επιστημονικά και τεχνικά στοιχεία, και μάλιστα εκείνα που αφορούν τις σχετικές εισροές αζώτου γεωργικής και άλλης προέλευσης

β) τις περιβαλλοντικές συνθήκες στις συγκεκριμένες περιοχές του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους.

4. Τα προγράμματα δράσης εφαρμόζονται εντός τετραετίας από τη σύνταξή τους και περιλαμβάνουν τα εξής υποχρεωτικά μέτρα:

α) τα μέτρα του παραρτήματος III'

β) τα μέτρα τα οποία τα κράτη μέλη περιλαμβάνουν στον ή στους κώδικες ορθής γεωργικής πρακτικής που καταρτίζονται σύμφωνα με το άρθρο 4, εκτός από όσα έχουν καταστεί κενά νοήματος λόγω των μέτρων του παραρτήματος III.

5. Επιπλέον, στα πλαίσια των προγραμμάτων δράσης, τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα συμπληρωματικά μέτρα ή τις ενισχυμένες δράσεις που κρίνουν ότι απαιτούνται εάν, εξ αρχής ή βάσει της πείρας που αποκτάται κατά την εφαρμογή των προγραμμάτων δράσης, καθίσταται καταφανές ότι τα μέτρα της παραγράφου 4 δεν επαρκούν για την επίτευξη των στόχων του άρθρου 1. Κατά την επιλογή αυτών των μέτρων ή δράσεων, τα κράτη μέλη λαμβάνουν υπόψη τους την αποτελεσματικότητά τους καθώς και το κόστος τους σε σχέση με άλλα δυνατά προληπτικά μέτρα.

6. Τα κράτη μέλη καταρτίζουν και εφαρμόζουν κατάλληλα προγράμματα παρακολούθησης προκειμένου να εκτιμούν την αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων δράσης που θεσπίζονται δυνάμει του παρόντος άρθρου.

Τα κράτη μέλη που εφαρμόζουν το άρθρο 5 σε ολόκληρη την επικράτεια τους, παρακολουθούν την περιεκτικότητα σε νιτρικά ιόντα των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων σε επιλεγμένα σημεία μέτρησης, ώστε να προσδιορίζουν την έκταση της γεωργικής νιτρορρύπανσης των υδάτων.

7. Τα κράτη μέλη επανεξετάζουν και ενδεχομένως αναθεωρούν τα εθνικά τους προγράμματα δράσης και οποιοδήποτε πρόσθετο μέτρο έχουν λάβει βάσει της παραγράφου 5, τουλάχιστον ανά τετραετία. Ενημερώνουν την Επιτροπή για κάθε τροποποίηση των προγραμμάτων δράσης.

Άρθρο 6

1. Για το χαρακτηρισμό των ευπρόσβλητων ζωνών και την αναθεώρηση του σχετικού καταλόγου, τα κράτη μέλη:

α) εντός δύο ετών από την κοινοποίηση της παρούσας οδηγίας, παρακολουθούν επί ένα έτος τη συγκέντρωση νιτρικών ιόντων στα γλυκά ύδατα:

i) σε σταθμούς δειγματοληψίας για επιφανειακά ύδατα, που ορίζονται στο άρθρο 5 παράγραφος 4 της οδηγίας 75/440/ΕΟΚ ή/και σε άλλους σταθμούς δειγματοληψίας που είναι αντιπροσωπευτικοί των επιφανειακών υδάτων των κρατών μελών, τουλάχιστον μία φορά το μήνα και συχνότερα στις εποχές των πλημμυρών,

ii) σε σταθμούς δειγματοληψίας, αντιπροσωπευτικούς των υπόγειων υδροφόρων οριζόντων των κρατών μελών, κατά τακτά χρονικά διαστήματα και λαμβανόμενων υπόψη των διατάξεων της οδηγίας 80/778/ΕΟΚ

β) επαναλαμβάνουν το πρόγραμμα παρακολούθησης που αναφέρεται στο στοιχείο α) τουλάχιστον ανά τετραετία, εκτός από τους σταθμούς δειγματοληψίας όπου η συγκέντρωση νιτρικών ιόντων σε όλα τα προηγούμενα δείγματα ήταν κάτω των 25 mg/l και στους οποίους δεν έχει διαπιστωθεί κανένας νέος παράγοντας που να μπορεί να αυξήσει την περιεκτικότητα σε νιτρικά ιόντα, οπότε το πρόγραμμα παρακολούθησης αρκεί να επαναλαμβάνεται μόνο ανά οκταετία

γ) επανεξετάζουν ανά τετραετία την κατάσταση των γλυκών επιφανειακών υδάτων, των υδάτων των εκβολών ποταμών και των παράκτιων υδάτων τους από πλευράς ευτροφισμού.

2. Χρησιμοποιούνται οι μέθοδοι μετρήσεων αναφοράς που εκτίθενται στο παράρτημα IV.

Άρθρο 7

Οι οδηγίες για την παρακολούθηση που αναφέρεται στα άρθρα 5 και 6 μπορούν να καταρτίζονται με τη διαδικασία του άρθρου 9.

Άρθρο 8

Τα παραρτήματα της παρούσας οδηγίας μπορούν να προσαρμόζονται στην επιστημονική και τεχνική πρόοδο, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 9.

Άρθρο 9

1. Η Επιτροπή επικουρείται από επιτροπή που απαρτίζεται από τους αντιπροσώπους των κρατών μελών υπό την προεδρία του αντιπροσώπου της Επιτροπής.

2. Ο αντιπρόσωπος της Επιτροπής υποβάλλει στην επιτροπή σχέδιο των ληπτέων μέτρων. Η επιτροπή διατυπώνει γνώμη για το σχέδιο εντός προθεσμίας που καθορίζει ο πρόεδρος ανάλογα με τον επείγοντα χαρακτήρα του ζητήματος. Η γνώμη διατυπώνεται με την πλειοψηφία που ορίζεται στο άρθρο 148 παράγραφος 2 της συνθήκης, προκειμένου περί αποφάσεων τις οποίες καλείται να εκδώσει το Συμβούλιο μετά από πρόταση της Επιτροπής. Κατά τη ψηφοφορία, στα πλαίσια της επιτροπής, οι ψήφοι των αντιπροσώπων των κρατών μελών σταθμίζονται με τον τρόπο που ορίζει το εν λόγω άρθρο. Ο πρόεδρος δεν συμμετέχει στην ψηφοφορία.

3. α) Η Επιτροπή εκδίδει τα σχεδιαζόμενα μέτρα στην περίπτωση που συμφωνούν με τη γνώμη της επιτροπής

β) όταν τα σχεδιαζόμενα μέτρα δεν συμφωνούν με τη γνώμη της επιτροπής, ή ελλείψει γνώμης, η Επιτροπή υποβάλλει χωρίς καθυστέρηση στο Συμβούλιο πρόταση σχετική με τα ληπτέα μέτρα. Το Συμβούλιο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία

γ) εάν, μετά την πάροδο τριών μηνών από την ημερομηνία υποβολής του θέματος, το Συμβούλιο δεν έχει αποφασίσει, τα προτεινόμενα μέτρα θεσπίζονται από την Επιτροπή, εκτός εάν το Συμβούλιο λάβει απόφαση κατά των μέτρων αυτών με απλή πλειοψηφία.

Άρθρο 10

1. Σχετικά με την τετραετία που ακολουθεί την κοινοποίηση της παρούσας οδηγίας και με κάθε επόμενη τετραετία, τα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή έκθεση με τις πληροφορίες που καθορίζονται στο παράρτημα V.

2. Κάθε έκθεση που συντάσσεται δυνάμει του παρόντος άρθρου υποβάλλεται στην Επιτροπή μέσα σε έξι μήνες από το τέλος της περιόδου στην οποία αναφέρεται.

Άρθρο 11

Με βάση τις πληροφορίες που λαμβάνει δυνάμει του άρθρου 10, η Επιτροπή εκδίδει συγκεφαλαιωτικές εκθέσεις μέσα σε έξι μήνες από την παραλαβή των εκθέσεων των κρατών μελών και τις κοινοποιεί στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο. Υπό το φως της εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, και ιδίως των διατάξεων του παραρτήματος III, η Επιτροπή υποβάλλει στο Συμβούλιο, πριν από την 1η Ιανουαρίου 1998, έκθεση συνοδευόμενη, ενδεχομένως, από προτάσεις για αναθεώρηση της παρούσας οδηγίας.

Άρθρο 12

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που είναι αναγκαίες για να

συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία εντός δύο ετών από την κοινοποίησή της ⁽¹⁾. Πληροφορούν αμέσως σχετικά την Επιτροπή.

2. Οι διατάξεις αυτές, όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, αναφέρονται στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από παρόμοια αναφορά κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Οι λεπτομερείς διατάξεις για την αναφορά αυτή καθορίζονται από τα κράτη μέλη.

3. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή τα κείμενα των διατάξεων εθνικού δικαίου που θεσπίζουν στο πεδίο που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 13

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες, 12 Δεκεμβρίου 1991.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

J.G.M. ALDERS

⁽¹⁾ Η παρούσα οδηγία κοινοποιήθηκε στα κράτη μέλη στις 19 Δεκεμβρίου 1991.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟ ΤΩΝ ΥΔΑΤΩΝ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 3 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1

- A. Για τον προσδιορισμό των υδάτων που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1, χρησιμοποιούνται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα κριτήρια:
1. κατά πόσον η περιεκτικότητα σε νιτρικά ιόντα των γλυκών επιφανειακών υδάτων, ιδιαίτερα δε εκείνων που χρησιμοποιούνται ή προορίζονται για τη λήψη πόσιμου ύδατος, υπερβαίνει ή θα μπορούσε να υπερβαίνει, εάν δεν ληφθούν μέτρα σύμφωνα με το άρθρο 5, την περιεκτικότητα που καθορίζεται στην οδηγία 75/440/ΕΟΚ
 2. κατά πόσον τα υπόγεια ύδατα περιέχουν ή θα μπορούσαν να περιέχουν περισσότερο από 50 mg/l νιτρικών ιόντων εάν δεν ληφθούν μέτρα σύμφωνα με το άρθρο 5
 3. κατά πόσον φυσικές λίμνες γλυκού νερού, άλλοι χώροι γλυκού νερού, εκβολές ποταμών, παράκτια και θαλάσσια ύδατα διαπιστώνεται ότι είναι ή ότι μπορεί να γίνουν ευτροφικά στο προσεχές μέλλον εάν δεν ληφθούν μέτρα σύμφωνα με το άρθρο 5.
- B. Κατά την εφαρμογή των κριτηρίων αυτών, τα κράτη μέλη λαμβάνουν επίσης υπόψη:
1. τα φυσικά και περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά των υδάτων και του εδάφους
 2. τις τρέχουσες γνώσεις σχετικά με τη συμπεριφορά των αζωτούχων ενώσεων στο περιβάλλον (νερό και έδαφος)
 3. τις τρέχουσες γνώσεις για τις επιπτώσεις των δράσεων που αναλαμβάνονται σύμφωνα με το άρθρο 5.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΚΩΔΙΚΑΣ(ΕΣ) ΟΡΘΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ

- A. Ο κώδικας ή οι κώδικες ορθής γεωργικής πρακτικής που αποβλέπουν στη μείωση της νιτρορύπανσης και συνεκτιμούν τις συνθήκες που επικρατούν στις διάφορες περιοχές της Κοινότητας, οφείλουν να περιλαμβάνουν κανόνες σχετικά με τα παρακάτω θέματα, εφόσον αυτά έχουν σημασία στις εκάστοτε συνθήκες:
1. τις χρονικές περιόδους κατά τις οποίες δεν ενδείκνυται η διασπορά λιπασμάτων στο έδαφος
 2. τη διασπορά λιπασμάτων σε επικλινή εδάφη
 3. τη διασπορά λιπασμάτων σε εδάφη κεκορεσμένα με νερό, πλημμυρισμένα, παγωμένα ή σκεπασμένα με χιόνι
 4. τις προϋποθέσεις διασποράς λιπασμάτων στο έδαφος κοντά σε υδάτινα ρεύματα
 5. τη χωρητικότητα και τον τρόπο κατασκευής των δοχείων αποθήκευσης της κόπρου, συμπεριλαμβανομένων μέτρων για πρόληψη της ρύπανσης των υδάτων από την απορροή και τη διαρροή, στα επιφανειακά και τα υπόγεια ύδατα, υγρών που περιέχουν κόπρη και λυμάτων από αποθηκευμένα φυτικά υλικά όπως π.χ. από ενσιωμένη χορτονομή
 6. μεθόδους για τη διασπορά στο έδαφος τόσο χημικών λιπασμάτων όσο και κόπρου, συμπεριλαμβανομένης της αναλογίας και της ομοιομορφίας της διασποράς, που να διατηρούν τις απόλυτες θρεπτικών στοιχείων στο νερό σε αποδεκτό επίπεδο.
- B. Τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να περιλαμβάνουν τα εξής θέματα στον ή τους κώδικες ορθής γεωργικής πρακτικής:
7. τη διαχείριση της χρήσης γης, συμπεριλαμβανομένης της χρησιμοποίησης συστημάτων αμειψισποράς και της αναλογίας της καλλιεργήσιμης επιφάνειας που διατίθεται σε πολυετείς καλλιέργειες αφενός και σε ετήσιες αροτραίες καλλιέργειες αφετέρου
 8. τη διατήρηση μιας ελάχιστης φυτικής κάλυψης κατά τη διάρκεια (βροχερών) περιόδων, ώστε να απορροφά από το έδαφος άζωτο, το οποίο αλλιώς θα ρυπάνει το νερό με νιτρικά ιόντα
 9. την ενθάρρυνση της κατάρτισης σχεδίων λίπανσης ανά αγρόκτημα και την τήρηση αρχείων για τη χρήση των λιπασμάτων
 10. την πρόληψη της ρύπανσης των υδάτων από την απορροή και την καθοδική κίνηση του ύδατος πέραν των ριζών των καλλιεργούμενων φυτών στα αρδευτικά συστήματα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΜΕΤΡΑ ΠΟΥ ΘΑ ΠΕΡΙΛΗΦΘΟΥΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΡΑΣΗΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 5, ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 4 ΣΤΟΙΧΕΙΟ α)

1. Τα μέτρα θα περιλαμβάνουν κανόνες σχετικούς με:

1. τις περιόδους κατά τις οποίες θα απαγορεύεται η διασπορά στο έδαφος ορισμένων τύπων λιπασμάτων
2. τη χωρητικότητα των δοχείων αποθήκευσης κοπριάς· η χωρητικότητα αυτή πρέπει να υπερβαίνει τη χωρητικότητα που απαιτείται για αποθήκευση κατά τη διάρκεια της μακρότερης περιόδου κατά την οποία απαγορεύεται η διασπορά κοπριάς στο έδαφος στην ευπρόσβλητη ζώνη, εκτός εάν μπορεί να αποδειχθεί στην αρμόδια αρχή ότι κάθε πλεονάζουσα ποσότητα κοπριάς πέραν από όση χωρούν τα δοχεία θα διατίθεται κατά τρόπο αβλαβή για το περιβάλλον
3. τον περιορισμό της ποσότητας λιπάσματος που επιτρέπεται να διασπείρεται στο έδαφος, στα πλαίσια της ορθής γεωργικής πρακτικής, λαμβανομένων υπόψη των χαρακτηριστικών της εν λόγω ευπρόσβλητης ζώνης, ιδίως σε:
 - α) των εδαφολογικών συνθηκών, του τύπου εδάφους και της κλίσης του
 - β) των κλιματικών, βροχομετρικών και αρδευτικών συνθηκών
 - γ) της χρήσης του εδάφους και των γεωργικών πρακτικών, συμπεριλαμβανομένων και των συστημάτων αμειψισποράς
 και βάσει της ισορροπίας μεταξύ:
 - i) των προβλεπομένων αναγκών των καλλιεργειών σε άζωτο και
 - ii) της ποσότητας αζώτου που διατίθεται για τις καλλιέργειες από το έδαφος και από τη λίπανση, που αντιστοιχεί προς:
 - την ποσότητα αζώτου που ενυπάρχει στο έδαφος τη στιγμή κατά την οποία οι καλλιέργειες αρχίζουν να το χρησιμοποιούν σε σημαντικό βαθμό (υπόλοιπες ποσότητες κατά το πέρασμα του χειμώνα),
 - το άζωτο που αντλείται από το ισοζύγιο της μετατροπής των αποθεμάτων οργανικού αζώτου του εδάφους σε ανόργανες ουσίες,
 - την εισροή αζωτούχων ενώσεων από τα ζωικά περιττώματα,
 - την εισροή αζωτούχων ενώσεων από τα χημικά και άλλα λιπάσματα.

2. Τα μέτρα αυτά εξασφαλίζουν ότι, για κάθε γεωργική ή κτηνοτροφική μονάδα, η ποσότητα κόπρου που προστίθεται κάθε χρόνο στο έδαφος, είτε από ανθρώπους είτε από τα ίδια τα ζώα, δεν υπερβαίνει μια καθορισμένη ποσότητα ανά εκτάριο.

Η ποσότητα αυτή ανά εκτάριο είναι η ποσότητα κόπρου που περιέχει 170 kg άζωτο. Ωστόσο:

- α) κατά το πρώτα τετραετές πρόγραμμα δράσης, τα κράτη μέλη μπορούν να επιτρέπουν τη διασπορά ποσότητας κόπρου που περιέχει μέχρι και 210 kg άζωτο
- β) κατά τη διάρκεια του πρώτου τετραετούς προγράμματος δράσης και μετά απ' αυτό, τα κράτη μέλη μπορούν να ορίζουν ποσότητες διαφορετικές από τις προαναφερόμενες. Οι ποσότητες αυτές πρέπει να καθορίζονται έτσι ώστε να μην θέτουν σε κίνδυνο την επίτευξη των στόχων του άρθρου 1 και πρέπει να βασίζονται σε αντικειμενικά κριτήρια, όπως π.χ.:
 - παρατεταμένες καλλιεργητικές περίοδοι,
 - καλλιέργειες με μεγάλες ανάγκες αζώτου,
 - υψηλή βροχόπτωση στην ευπρόσβλητη ζώνη,
 - έδαφη με ιδιαίτερα μεγάλη απονιτροτική ικανότητα.

Εάν ένα κράτος μέλος επιτρέπει τη διασπορά διαφορετικής ποσότητας δυνάμει του στοιχείου β), πρέπει να ενημερώνει σχετικά την Επιτροπή, η οποία εξετάζει την αιτιολόγηση με τη διαδικασία του άρθρου 9.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να υπολογίζουν τις ποσότητες που αναφέρονται στην παράγραφο 2 με βάση τον αριθμό των ζώων.
4. Τα κράτη μέλη ενημερώνουν την Επιτροπή για τον τρόπο με τον οποίο εφαρμόζουν την παράγραφο 2. Με βάση τις πληροφορίες που λαμβάνει, η Επιτροπή, μπορεί, εάν το κρίνει σκόπιμο, να υποβάλλει κατάλληλες προτάσεις στο Συμβούλιο, σύμφωνα με το άρθρο 11.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΕΤΡΗΣΕΙΣ

Χημικά λιπάσματα

Οι αζωτούχες ενώσεις μετρώνται με τη μέθοδο που περιγράφεται στην οδηγία 77/535/ΕΟΚ της Επιτροπής της 22ας Ιουνίου 1977 περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών των σχετικών με τις μεθόδους δειγματοληψίας και αναλύσεως των λιπασμάτων⁽¹⁾, όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 89/519/ΕΟΚ⁽²⁾.

Γλυκά, παράκτια και θαλάσσια ύδατα

Η συγκέντρωση των νιτρικών ιόντων μετράται σύμφωνα με το άρθρο 4α παράγραφος 3 της απόφασης 77/795/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 12ης Δεκεμβρίου 1977 περί καθιέρωσης κοινής διαδικασίας ανταλλαγής πληροφοριών για την ποιότητα των γλυκών επιφανειακών υδάτων της Κοινότητας⁽³⁾, όπως τροποποιήθηκε από την απόφαση 86/574/ΕΟΚ⁽⁴⁾.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V

**ΠΑΝΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΠΟΥ ΠΡΟΒΛΕΠΕΙ
ΤΟ ΑΡΘΡΟ 10**

1. Δήλωση σχετικά με την προληπτική δράση που προβλέπεται στο άρθρο 4.
2. Χάρτης όπου εμφανίζονται:
 - α) τα ύδατα που προσδιορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 1 και το παράρτημα I και όπου αναφέρονται τα κριτήρια του παραρτήματος I που χρησιμοποιήθηκαν για τον προσδιορισμό αυτό
 - β) οι ζώνες που έχουν χαρακτηριστεί ευπρόσβλητες, όπου θα διακρίνονται οι ζώνες που προϋπήρχαν από εκείνες που χαρακτηρίστηκαν στο διάστημα που μεσολάβησε από την προηγούμενη έκθεση.
3. Περίληψη των αποτελεσμάτων της παρακολούθησης που προβλέπεται στο άρθρο 6, στην οποία θα συμπεριλαμβάνεται αναφορά των λόγων για τους οποίους χαρακτηρίστηκε κάθε ευπρόσβλητη ζώνη καθώς και των λόγων για τους οποίους τροποποιήθηκαν ή συμπληρώθηκαν οι χαρακτηρισμοί αυτοί.
4. Περίληψη των προγραμμάτων δράσης που καταρτίζονται δυνάμει του άρθρου 5, και ειδικότερα:
 - α) τα μέτρα που απαιτούνται δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 4 στοιχεία α) και β)
 - β) οι πληροφορίες που απαιτούνται δυνάμει του παραρτήματος III παράγραφος 4
 - γ) τυχόν συμπληρωματικά μέτρα ή ενισχυμένες δράσεις που θεσπίζονται δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 5
 - δ) περίληψη των αποτελεσμάτων των προγραμμάτων παρακολούθησης που εφαρμόζονται δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 6
 - ε) εκτιμήσεις των κρατών μελών σχετικά με τις πιθανολογούμενες προθεσμίες μέσα στις οποίες είναι δυνατόν να αναμένεται ότι τα ύδατα που προσδιορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 1, θα ανταποκριθούν στα μέτρα που προβλέπει το πρόγραμμα δράσης, καθώς και αναφορά του βαθμού αβεβαιότητας των εκτιμήσεων αυτών.

(1) ΕΕ αριθ. L 213 της 22. 8. 1977, σ. 1.

(2) ΕΕ αριθ. L 265 της 12. 9. 1989, σ. 30.

(3) ΕΕ αριθ. L 334 της 24. 12. 1977, σ. 29.

(4) ΕΕ αριθ. L 335 της 28. 11. 1986, σ. 44.